

Izhaja:

10. in 25. vsakega mesca.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto II.

V Celovci 10. februarja 1883.

Št. 3.

Snujmo posojilnice!

Zadnjič smo priporočali poštne hranilnice. Še boljši pa so krajne posojilnice. Razložek pa je ta: Kar ljudje uložijo v poštne hranilnice, to posodijo državi, kar pa uložijo pri domači, krajni posojilnici, to posodijo soseski. Za tistega, ki denar ukлада, je vse eno; slabo pa je za tistega, ki je prisiljen, iskati posojila. Najboljši je, da denar doma med ljudmi ostane, da posestniki in podjetniki v potrebi lahko in hitro dobijo kak denar, tako lahko posle in delavce točno plačujejo. Pomanjkanje denarja je tedaj slaba reč za vse ljudi v soseski. Zato je boljši, ako denar v soseski ostane, in to se doseže, ako si soseska, ali več sosesk skupaj, ali celi okraj napravi lastno posojilnico. Seveda bi najboljši bilo, ko bi ne bilo nobenemu kmetu treba iskati posojil. Zabredli pa smo že tako, da je tolarjev in petičisto zmanjkalo, in srečen je že kmet, da le nema dolgov. Pa tudi dober gospodar pride včasih v zadrego, da potrebuje kaj več denarja. Včasih je šel kar k sosedu, in ta mu je posodil. Zdaj pa tega ni več. Zdaj sosed navadno sam nič nema ali pa dati noče, ker ni vere in zaupanja med ljudmi. Koliko potov in koliko stroškov ima tak mož, prej da kak denar dobi! Drugači je tam, kjer imajo posojilnico v soseski. Posojilnica je tako: Može iz soseske stopijo vkup in uložijo vsak nekaj denarja. To se vse zapiše, koliko je kdo dal, in vsak vleče od svojega denarja obresti (ali činže). Če pa kdo v zadrego pride, posodi se mu iz te kase ali blagajnice. Od svojega posojila mora plačevati obresti. Tudi posli in otroci lahko prinesejo svoje krajcarje v posojilnico. Za nje je dobro, da se navadijo šparati, in da jim denar ne leži mrtev, ampak obresti nosi; za tiste gospodarje, ki se jim denar posojuje, je pa spet dobro, da jim ni treba dolgo iskati posojila, da ga imajo proti nizkim obrestim zmirom pri roci.

Na Stajerskem in Kranjskem imajo že mnogo takih posojilnic. Na Koroškem je posebno imenitna posojilnica pri sv. Jakobu v Rožu. To vodijo in vladajo sami slovenski kmetje, pa dobro deluje. Na tisoče (rajnš) se vsako leto uložijo in zopet izposodi. Pa ni treba misliti, da je veliko denarja treba, prej ko se taka posojilnica ustanovi. Pomožna posojilnica v Celovcu je imela pred 30 leti 16 gold., ko je pričela svoje delovanje, zdaj ima pa že do 14.000 gld. premoženja in je že mnogo pomagala. Može kake soseske naj se združijo in naj zložijo kar kdo premore.

ukorovno posojilnico
Ta denar naj uložijo v kako hranilnico in med tem časom naj (prosijo za dovoljenje) Ko je vse pripravljeno, se vzame denar iz hranilnice in delovanje se prične. Saj kmet, ako ni ob enem kupčevalec, ne potrebuje prav velikega posojila na enkrat. Ako mu je plačati davke ali posle ali če želi kupiti kako živino, vesel bo, ako v posojilnici dobi 50 gld., ali kar mu manjka. Če pa kake vole proda in ne potrebuje vsega denarja, storil bo prav, ako ta denar nese v posojilnico; tam je denar na varnem in nese obresti; pa ga lahko vsak čas nazaj dobi. Taka posojilnica mora imeti svoj odbor in svojega načelnika. (Pri deželni vladi mora prositi za dovoljenje, da se sme ustanoviti, v ta namen mora predložiti vladi svoja pravila ali društvene postave.) Imeti mora svoje računске bukve, v ktere se imajo vsi računi, vse vloge in vsa posojila natanko zapisati. (Če bi kje želeli napraviti kako posojilnico, naj se obrnejo za svet do St. Jakobske posojilnice, ta jim bo gotovo rada razjasnila, kako je treba to reč začeti, izpeljati in voditi. Gospodje duhovniki in učenci na deželi zaslužili si bodo hvalo vseh rodoljubov, ako se te stvari poprimejo in našemu ljudstvu pomagajo snovati take denarne zavode. Štem se bo naš kmet na svoje noge postavil, postal bo neodvisen in bolj ponosen ter samosvesten. Zaupal bo bolj v svojo moč in ne bo več poslušal in častil vsacega brbljača in zapeljivca.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

ali interese
Iz Celovca. (Zaupnice.) Gosp. Einšpieler je sprejel spet dve zaupnici in sicer od občinskega odbora v Tolstem Vrhu, od krajnega šolskega sveta v Kotljah in Libučah. Slišimo, da gg. učitelji vse strune napenjajo zoper te zaupnice. Temu se ni čuditi, saj so se ti gospodje nasrkali nevernega, nemškutarskega duha, ki veje v „Freie Stimmen“, „Pädagogische Stimmen“, „Kmetijski Prijatelj“ in drugih te baže časnikih. Temu se pa res čudimo, da se nekterim gospodom načelnikom in odbornikom krajnih šolskih svetov hlače tresejo in jim sree hitro v hlače zdrkne. Kaj bi se bali in obotavljali, pred celim svetom to povedati in potrditi, kar gotovo vsi pametni Slovenci želijo iz celega srca, namreč katoliške, kolikor mogoče dober kup in slovenske šole.

Ne moremo in ne smemo zamolčati, kako čudno se je pri tej zadevi obnašal načelnik kraj-

nega šolskega sveta v Šmihelu pri Pliberce, gosp. Ulrich Hafner. Gospod fajmošter ga pokličejo in povabijo, naj zaupnico za gosp. Einšpielerja podpiše, kar tudi stori in odide. Pa skorej se vrne in prekliče svoj podpis. Gospod fajmošter pa vabijo posestnike in starše šolskih otrok in dobijo hitro blizo 40 podpisov in odpošljejo zaupnico, na kateri pa ni imena Ulrich Hafner. Ta pa zdaj v „Freie Stimmen“ gospoda fajmoštra toži in črni, da so zaupnico, katero je on preklical, poslali v Celovec. Kdo je tega moškega korenjaka tako naglo v kozji rog ugnal, tega za gotovo ne vemo, pa vendar morebiti k temu najdemo ključ v „Pädagogische Stimmen“ št. 3 od 1. februarja 1883. Ta časnik piše: „Der hochlöbliche deutsche Schulverein hat den Gefertigten eine Ehrengabe von achtzig Gulden und der Schule eine werthvolle Bibliothek gespendet, womit hiefür der wärmste Dank öffentlich ausgesprochen wird. St. Michael ob Bleiburg am 26. Jänner 1883. Franz Jurkovič, Oberlehrer. Jakob Kofler, Unterlehrer.“ Čudna „Ehrengabe!“ Na Štajerskem, kjer je gosp. Jurkovič rojen, pravijo „Judeževi groši!“

Iz Celovca. (Učiteljski koledar), ki ga za leto 1883 na svitlo daje gosp. Brugger, učitelj v Celovci, nam dokazuje žalostne reči. On nam pove, da je devet ljudskih šol, kjer se ali nikoli ali prav redkokrat v cerkvi pridiga po nemško, ampak po slovensko, v šoli pa je naučni jezik nemški. Dalje nam ta koledar pove, da je 42 to je dva in štirideset šol, kjer je naučni jezik nemško-slovenski in en učenik med dvema trd Nemeč. Slovenci, niso po Koroškem razkropljeni ali po vseh kotih nasejani, temuč prebivajo v lepej skupini po 117 farah, in ti Slovenci vsi nimajo nobene slovenske šole, jih je več kot 120.000! Pričakujemo boljnih časov, pa nič ne dočakamo. Posebno smo bili potolaženi in veseli, kar je gosp. c. k. deželni predsednik v deželnem zboru očitno rekel, da bo deželni šolski svet za to skrbel, da se bojo slovenski otroci učili slovensko moliti, brati in pisati. Kako bi bili mi Slovenci veseli in hvaležni, če bi se vsaj to godilo, pa se ne godi. Ako pa tožimo, hitro se udriha po nas, da smo rogovileži in da mir motimo. Da! še celó to se nam pod nos štoka, da se sprva uči po slovensko. Če pa je temu taka, kako pa to, da po nekterih šolah še slovenskih tabel niso imeli? Govori se z otroci po slovensko, ker bi drugači otroci ničesar ne razumeli, — pa hitro se začne ponemčevalni nauk, kakor zaukazuje dobro znana knjižica: „Der deutsche Sprachunterricht beginne sogleich mit den eben erst in die Schule eingetretenen Kindern“, to je: „Nemški nauk naj se takoj prične pri otrocih, ki so ravno kar stopili v šolo.“ Pa stavimo, da se otroci v prvem razredu v resnici učijo slovensko, — koliko se pa otročiči — 6, 7, 8 let stari — naučijo? Po tem prestopijo v viši razred, kjer pa podučuje učitelj, ki je trd Nemeč in ne zna ne govoriti ne brati po slovensko! Brez vsega ponavljenja pozabijo otroci še to, kar so se prva tri leta naučili in tako je zlati čas in ves nauk zgubljen. Zatorej je to pravilo: da more v šoli, kjer sta dva učnika, eden med njima trd Nemeč biti, to pravilo

ni vredno piškavega oreha. Boljši bi bilo na vse strani, in otroci bi se veliko več naučili, če bi imeli le enega samega učenika in le poldnevno šolo. Tako bi otroci učenika vsaj razumeli, bi se dobro slovenski in veliko več tudi nemškega naučili. Zatorej skrbite za slovenske učnike; če jih pa nimate, ne pošiljajte v slovenske šole nemških učnikov, napravite poldnevno šolo in postavite jej učenika, ki je zmožen slovenske besede!

Iz Lipe nad Vrbo. (Potres.) 28. januarja zjutraj ob 6 uri 53 minut sem čutil prav dobro v Lipi potres. Ravno sem pridigo iz glave ponavljal, kar slišim puhlo bučati in kar me prevrže v postelji, ktera ob enem poka — od juterne na večerno stran. Trpelo pa je čudno gibanje zemlje kake dve sekundi. Hvala Bogu, da ne dalje in huje!

Iz Št Jakoba v Rožu. (Šolske in druge naloge.) Jeseni je šel od nas učitelj, ki je zdaj v Podgorjah, pa se ga branijo. Sedaj gre še učiteljica stran; ostane nam tedaj samo še en učitelj in vodja takozvane štirirazredne šole. Zdaj pride bojda spet učiteljica, pa te frajle niso za na deželo! Čemu smo zidali tako drago šolsko poslopje, če nam ne dajo pravih učiteljev, ki bi bili slovenščine zmožni, kakor mi hočemo? Seveda nasprotnikom to ne diši, da zahtevamo slovensko šolo, zato nam menda nagajajo. Čudno je tudi to: ko smo šolo zidali, nagovarjal nas je okrajni glavar, naj naredimo v šoli več izb za stanovanje podučiteljev, ki bi nam stanovanje radi plačali, ker ga po postavi zastoj terjati ne morejo, kajti prosto stanovanje gre le voditelju šole. Zdaj so se pa učiteljske službe razpisale s „prostim“ stanovanjem, ne da bi nas kdo prašal! Kdo ima pravico, gospodariti z našim premoženjem in segati nam samovlastno v žep?! Ali bi ne mogli podučitelji vsak po en forint na mesec stanovnine plačati? Še zdaj imamo dolg za šolsko poslopje, ki nas je stalo 14.000 gold., za cerkev in pokopališče smo dali 4000 gld., zdaj bo spet treba za popravo farovža 900 gld. odšteti. Kje bomo pa jemali, da bi še učiteljem prosto stanovanje dajali? Saj teh nemško-liberalnih učiteljev nemamo bogve kako radi. Niso po tem! — Slišim, da je okrajni glavar našega župana strastno napadel zavolj slovenske šole, češ, da mu ne more slovenskih učiteljev iz rokava stresti. Naj se pa za to skrbi, da se bo v Celovci na pripravnici več slovenščine učilo! Se ni treba nič repenčiti, gosp. okrajni glavar, le po postavi naj se godi, pa smo zadovoljni!

Iz Škofič. (Nov župan.) Naš dosedajni župan gospod Luka Leks se je tej časti odpovedal. On je bil dolgo let župan, pošten mož in od vseh spoštovan. Tudi Slovencem je bil prijazen, zato ni hotel podpisati tistega protesta proti gosp. dr. Vošnjaku, kakor so to storili drugi omahljivci. Tem bolj obžalujemo, da tak mož neče dalje županovati. Seveda je županstvo težko in nevhvaležno breme, veliko dolžnosti in odgovornosti, pa malo pravic. Za novega župana smo izvolili gosp. Andreja Siedlerja. Naj bi on hodil po stopinjah Leksovih, potem bomo z njim gotovo zadovoljni.

Iz spodnjega Roža. (Ni nesreče brez sreče.) Medborovniška občina je prišla v nemškutarske roke. Slovenski duh te občine je bil marsikomu na poti. Zatorej je vsa nemškutarska kompanija napela vse strune, da je vrgla vrle Slovence. To je res škoda in nesreča — pa ni nesreče brez sreče. Zdaj je prišel čas, da razglasim svojo starodavno misel. Znano mi je, da je v Celovci društvo, katero podpira rokodelce in obrtnike s tim, da jim v potrebi posojuje potrebnega denarja za nizke obresti. Ravno tako društvo je osnovano v Št. Jakobu pri Rožece, ki tudi ravno tako dobro dela in kmetom posojuje denarjev. Že delj časa mi torej misel roji po glavi: **Zakaj da si Spodnji Rož ne osnuje take posojilnice?** Dozdaj nisem vedel za moža, ki bi imel volje, časa in zmožnosti, da na noge spravi tako posojilnico. Gosp. Miha Sablačan je bil dozday pri Medborovniškej občini z delom in pisarijo preobložen, — zdaj pa, ko so nemškutarji prevzeli to občino, ima naš Miha več časa, da se loti tega imenitnega dela. Veliko se je trudil in je daroval za svoje Slovence, mislim, da se bode še tudi tega imenitnega dela poprijel. Pomagalcev mu zdaj v Spodnjem Rožu ne manjka. Nova gg. župana v Svečah in v Št. Janžu in mežnar iz Slemič — mu bota gotovo rada priskočila na pomoč!

Ja! vse prav, pa posojilnica potrebuje denarja, tega nam pa manjka. Poslušajte! V Celovci je podporno društvo l. 1850 osnovalo 8 gospodov, ki so zvrkli vsak po 2 gold., vsi vkup 16 gld., in zdaj ima to društvo čistega denarja blizo 14.000 gld. in koliko je ljudem pomagalo! Zatorej pri malem začnite tudi v Spodnjem Rožu! Nabirajte med znanci po 1, 2, 3 gld. itd., če kdo več da, je še boljše. Kar kdo da, to ostane njegovo in se mu pismeno potrdi; ves nabrani denar se pa nosi v hranilnico na obresti. Med tem se pa pravila ali statute predložijo c. k. deželni vladi. Ko so pravila potrjena in ko ima društvo le 100 gld., naj le začne v Božjem imenu z malim delati, denar posojevati in prejemati.

Gospod Miha Sablačan in drugi naši korenjaki naj to misel prevdarijo, gotovo bode to k sreči našemu ubogemu ljudstvu!

Kaj k temu porečeš ti prelepa Podjunska dolina?

Iz spodnje Zile. (Šolske reči.) Gospod okrajni poglavar Lerchenthal se je kot predsednik okrajnega šolskega sveta v Šmohoru oglasil zoper moj dopis. Pa v svojej popravi ni ničesar spodbil, temveč vse potrdil, kar sem pisal. On pravi, da se v slovensko-nemških šolah slovenska beseda ne zanemarja, zraven pa šolarji tudi o nemškem jeziku poduk dobivajo. Oho! Ali je to postavno, da se materna beseda v ljudskeji šoli le samo ne zanemarja. Kaj pravi šolska postava o maternej besedi? Ona mora stati na prvem mestu, da se doseže, kar postava tirja. Še to se ne doseže, kar so deželni predsednik v deželnem zboru rekli: To ni prenapeto, to je opravičeno tirjanje, da se slovenski otroci naučijo slovensko moliti, brati in pisati. V prvem razredu se tudi najboljši otroci le komaj brati in nekaj črk čačkati naučijo; pa najmo veljati, da prav dobro beró in pišejo, gotovo pa vse to spet

pozabijo v višem razredu, kjer je vse nemško. Tako ne znajo, kedar iz šole stopijo, ne slovensko ne nemško. Slišal sem iz verjetnih ust praviti to-le: Nekega dne pride c. k. deželni šolski inšpektor gosp. dr. G o b a n e v šolo v Šmartnem pri Timenci. To je šola je skoz in skoz nemška. Pokliče neko deklico iz višega razreda in jej ukaže nekaj iz „berila“ brati. Brala je dobro in lepo. Zdaj jo pa prijazno popraša, naj mu pove, kaj da je brala. Deklica po molči kot miš na vse prigovarjanje, naj pove. Slednjič jo vpraša gosp. inšpektor, ali je razumela, kar je brala. Jokaje mu odgovori, da ne. To je sad nemškutarenja po slovenskih šolah. Zatorej se mi, kar tudi iz svoje lastne skušnje vem, neverjetno dozdeva, da se slovenski otroci v Zilskej dolini „do zadovoljnosti v nemškem jeziku ustmeno in pismeno izgovarjati naučijo. — Dalje piše gosp. Lerchenthal o šolskem nadzorniku Kreutzerju, da ima dokaz v roci, da se je blizo dve leti pri gosp. Andr. Einšpielerju na realki slovensko učil in tudi dobro naučil. No! to je pa tudi lepa! Vsak dijak ali učenec, ki je blizo dve leti hodil v latinske šole in se dobro učil, je v latinščini tak mojster, da more inšpektor latinskih šol postati! V svojej prevzetnej buči je morebiti mojster, v resnici pa je mojster - skaza; — Prav je, da se gosposke oblasti kolikor je mogoče, po volji in željah starišev ravnajo. Pa vendar se mora vsakemu dozdevati, da se ravno zastran šol, in posebno zastran ponemčevalnih šol tako rado in hitro ravna po volji prostega kmeta, ki se na šole toliko zastopi kakor zajec na boben. Gospoda! osnujte ljudske šole po postavi in zdravej pameti in slovenski otroci se bojo učili in znali slovensko in nemško!

Iz Glinjan. Prašate, kako je to, da smo Slovenci pri drugi volitvi propadli? Prav lahko! Saj so bile vse Borovlje na nogah zoper nas! Werner je pustil Medborovce v kočijah voziti v Glinje. Borovci so se mu pustili v gare vpreči, čeravno so malo poprej vojsko imeli z njim, ko je hotel Poschingerja vreči. Delili so med volilce telečjo pečenko in jih napajali, da so nekteri kmetje trdo pijani prišli k volitvi. Naj jim dobro tekne tisti požirek vina, s katerim so slovensko domovino nemškutarjem prodali. Mnogim se je tudi grozilo, da bodo zgubili vse delo pri fužinah, če volijo slovensko, zato so se zbalí in ostali doma. Prus Werner se je prav neolikano obnašal. Še vladni komisar gosp. Klima moral ga je brzdati, rekoč: „Gospod Werner, ne motite volitve, z vami danes nemam nič govoriti.“ Med silnim vpitjem so tiščali njegovi ljudje v volilno sobo. Naši ljudje so ostali mirni in trezni, zato ni prišlo do pretepa. Vkljubo vsemu vrišu in pritisku, strahovanju, vinu in teletnini so nasprotniki zmagali le z majhno večino. Doklej?

Iz Kotmirske okolice. (Nekaj o „Miru“; občinske volitve; oklicevanje pri cerkvi.) Tudi pri nas si je nabral „Mir“ precej prijateljov, vsakdo ga težko pričakuje in ga rad prebira. Le nekterim ni povšeči, ker resnica oči kolje. Veseli smo, da imamo list, ki naše pravice zagovarja, in se malo zmenimo za tiste „Fr. Stimm.“ V našej fari je bilo že lani precej naročnikov na „Mir“, letos jih je pa še več. Saj ta

mali denar je vreden, ker toliko koristnega do-
naša.

Pred vsem smo hvaležni gosp. prof. Ein-
špielerju, ker se toliko trudijo za nas, po-
sebnost v šolskih rečeh. Hvaležni smo jim, da so
se tako krepko potegnili za nas v deželnem zboru.
Bog daj, da bi nam vsaj nekoliko tistih pravic
pridobili, katere bi nam privoščili morda še divji
Kitajci! Bog nam jih ohrani še mnogo let zdrave,
da bi pričakali še obilen sad svojega truda!

Občinske volitve so se tudi pri nas že pred
novim letom vršile. Ostalo je do malega vse pri
starem, kajti naši liberalci so delali na vse kriplje,
da so zmagali. Tako bo tedaj še nekaj let sedela
nemčursko-liberalna garda na občinskem pre-
stolu.

Pred cerkvijo zdaj oklicuje neki fant, pa po
nemško, ker nič slovensko ne zna! Ljudje se po-
prašujejo drug drugega, kaj je rekel? Nazadnje
pa nobeden nič ne vé. Ker ima prerahel glas, ga
še tisti ne razumejo, ki nemško znajo. Naša ob-
čina je čisto slovenska, pa se nam po nemško
oklicuje! Ko bi se to na Nemškem zgodilo, rekli
bi ljudje, da služabnik pustne burke vganja! Pa
z nami ubogimi Slovenci vganjajo nemškutarji
celo leto take pustne burke! Če bi se prav pri-
tožili, kaj pa bo pomagalo? Ali se je že kedaj
slišalo na Koroškem, da so Slovencu več verjeli,
ko nemškutarju? Kdaj se obrne na boljše?

Iz Velikovca. Gospod Mačnik je v zadnji šte-
vilki znanega lističa „Freie Stimmen“ pred krat-
kim tu sem predstavljenega učitelja g. Podobnika
jako pobalinsko napadel. Mož je gotovo mislil,
da bode s tim gosp. Podobniku škodoval, ter ga
tako pri tukajšnjem ljudstvu ob zaupanje pri-
pravil. Pa zmotil se je. Gosp. Podobnik vedel si
je v kratkem času svojega tukajšnjega bivanja s
svojim mirnim in natančnim vedenjem občje za-
upanje in spoštovanje pridobiti. „Fr. St.“ imele
so v Velikovci itak le malo naročnikov, ki pa
so sedaj vsled omenjenega napada na g. Podob-
nika vsi listič nazaj poslali, ter nočejo več biti
naročniki tega lista. G. Mačniku je toraj enkrat
spodletelo, kaj se le bo, ako ga bode g. Podobnik
zaradi žaljenja časti tožil, kar menda namerava.
Ko bi bil g. Mačnik te dni v Velikovec prišel,
slišal bi bil, kako sodijo tukajšnji nemški in slo-
venski prebivalci o njem in kako vse drugače o
g. Podobniku. Kar je Mačnik iskal, našel je, g.
Podobnik pa uživa sedaj še večje zaupanje pre-
bivalcev našega mesta.

Iz Maribora. Nemški liberalci hočejo v Gradci
podkovsko šolo napraviti, seveda čisto nemško.
Zdaj se pa govori, da bodo naredili postavo, da
nobeden ne sme konj podkovati, kdor se ne bo
na tej šoli izučil. Vprašanje pa je zdaj: Kaj bo
pa s spodnjimi Štajerci, ki so vsi Slovenci in
nemško ne znajo? Na to šolo v Gradcu se ne
morejo iti šolat, ker bi nemškega poduka ne ra-
zumeli. Če pa tje ne gredó, ali bo deželni odbor
vse slovenske kovače odstavil in Nemce sim po-
slal? Mi Slovenci plačujemo eno tretjino davkov
v deželi, pa šola bo samo za Nemce, na naše
stroške se bodo Nemci podkovstva učili, ker nam
je nemška šola nepristopna. Da bi pa slovenskega
učitelja nastavili pri tej šoli, tega si še misliti
ne smemo. To bi bilo vpitje, da bi se po celem

svetu razlegalo! — Kdaj nam Slovencem solnce
prisije?

Opomba vredništva: Tudi nam ko-
roškimi Slovencem se tako godi. Tudi mi plaču-
jemo davke in nosimo vsa bremena, kakor Nemci;
pa podkovska šola je čisto nemška, tako da jo
slovenski kovači ne morejo obiskavati.

Od sv. Ane v slov. Goricah. (Koroški
Slovenci ste spali? — Odlična moža
preganjana. — Hudobije.) Sprejmi cen-
jeni „Mir“ tudi letos nekaj črtic iz slov. Goric!
V prvem letu Vaš trud ni bil zastoj, Bog ga je
obilno blagoslovil, z „Mirom“ ste začeli zbu-
jati Slovence na Koroškem, in tedaj, ko izhaja drugi
tečaj, Vam želimo še obilnejšega uspeha. Sloven-
skih prošenj se je hvala Bogu nabralo čez 500,
hvala vsem slovenskim predstojnikom, ki so sto-
rili svojo krščansko dolžnost; zlasti tudi onim,
ki so zapeljani od odpadnikov podpisali smrd-
ljivo nemško Miheličevo peticijo, zdaj preklicali
svojo zmotu. Največ prošenj je došlo državnemu
zboru iz Štajarskega, a najmanj iz Koroškega,
komaj pet. Kje ste Koroški Slovenci takrat bili,
ste morebiti spavali, ko so se prošnje podpisova-
vale? Imate tudi buditeljev, ki Vas dramijo in
budijo iz narodnega spanja, a vendar se popol-
noma ne predramite! Pravite: „Nam Koroščem
se sicer slaba godi. Vendar je upati, da bomo
tudi mi dosegli kar zdrava pamet, kar Božja in
cesarska postava, kar korist in potreba tirja od
šol.“ Bog vam daj srečo, a kako mislite to do-
seči, ako ne pošiljate številnih prošenj državnemu
zboru? Sv. evangelij pravi: „Trkajte, in se vam
bo odprlo!“ Le skrbno trkajmo Slovenci, in od-
prla se nam bo pot do pravice! Vendar „Slovan-
gre povsod na dan“, tako tudi na Koroškem.
„Mir“, vas bo, upamo popolnoma predramil. Tudi
pri nas v slov. Goricah se vzbujamo. Obilno nas
pristopa v „Slov. društvo“ in kakor slišimo, bo
temu društvu skrb, osnovati tu in tam „bralne
društva“, da si bo ljudstvo laglje blažilo um in
srce. Posebno na političnem polju smo do sedaj
bili na slabem, a „bralne društva“ nas bodo bu-
dile in krepile na daljnem potu življenja!

Nemškutarjem so posebno slovenski profesorji
trn v peti. Enako sta nemško-liberalna lista z
blatom omela dva vrlo učena gospoda. In sicer
gosp. prof. J. Šumana, ki nam je že mnogo ko-
ristil. Ko smo se po prvem občnem zboru „Slov.
društva“ kaj prijetno zabavali v Čitalnici, bil je
navzoč tudi slavni g. J. Šuman, in č. g. dr. J.
Pajek je v svojem izvrstnem govoru izrekel tudi
to le: „In priletela je slovenska lastovica iz tu-
jega domu, ki je mnogo koristila . . . in ta la-
stovica je naš velespoštovani g. J. Šuman.“ In
sedaj se sliši, da rodoljubi mislijo, da bi se mesto
gim. ravnatelja v Celji oddalo kakemu Slovencu,
in zvedela se je tudi novica, ali je gotovo? da
delajo na to, da bo ta lastovica vendar-le pri-
letela iz tujega za vselej domu, in sicer v Celje
za gim. ravnatelja. Bog daj, da bi se temu do-
mačinu privoščil doma ljubi kruhek! Zarad tega
se nemškutarji kar jeze pené ne vedóč kam bi
žolč izlili. Pa le pomirite se, vlada bo že po pra-
vici odločila! — In drugega je hotela celjska
„krompirvahterca“ z gnojem omazati, namreč č.
g. dr. L. Gregorca. A Slovenci visoko čislamo

č. g. dr. Gregorca zaradi izvrstnega uredovanja „Slov. Gosp.“ Tacega moža grditi, nas žali in ne bomo lahko pozabili.

O hudobijah se čemdalje več po časnikih piše. Pred praznikom sv. treh kraljev so našli ženo F. Lorenčiča v prikletji za vratmi na šten-gah, ki vodijo na dilje — viseti. Sumili so moža, s katerim sta v prepiru živela, da je njo umoril, dejanje je bil v preiskavo in imel priče, ki so pričale, kje je ob onih urah bil. A sedaj imajo že drugega vjetega. Tudi o tatvinah je slišati, nekemu viničarju so ukradli vso obleko, mojemu očetu zabelo in meso, meni pa denarje in dokaj lepih knjig. Bog se nas usmili in nam daj bolj ostrih postav za zločince in tatove!

Iz Jelšan. (Slabi časi. — O „Miru.“) Naša Istra se imenuje od nekdaj „tužna Istra“. Tužna je iz dveh vzrokov, prvič ker jo tlačí in zatira brezbožni lahon, ki vidi v Slovence ali Hrvatú samo sužnjega, njemu podložnega človeka ali „schiavo“, kar je toliko, ko rob, tlačan ali suženj. Vdrugič pa je Istra tužna zavoljo male rodovitnosti, zavolj revščine svojih prebivalcev. Lani smo imeli spet zelo slabo letino. Povodnj nam je napravila veliko škodo, zasula s peskom njive, travnike in ceste. Mnogi prebivalci iz Zabič, Podgraje in Jelšan so morali iti v tuje kraje zaslužka iskat, da imajo njihovi ljudje doma kaj jesti. V mnogih hišah hudo stradajo. Pa nihče se nas ne spomni. Državni zbor in vlada bi nam veliko dobroto učinila, ako bi zaukazala vsled povodnji poškodovane državne in deželne ceste popraviti; kajti vprvič so te ceste res potrebne, drugič pa bi si ljudje pri tem delu vsaj toliko zaslužili, da bi od lakote ne poginili, in do tega bo kmalo prišlo! Tudi bi bila nova česta v Šušak zelo potrebna, ker zdaj morajo ljudje svoje pri-delke po velikem ovinku voziti na trg.

„Mir“ tukaj prav radi prebiramo; najbolj nam je pri srcu iz vseh slovenskih časnikov. „Mir vam bodi“ je beseda, ki ni veljala samo aposteljnóm, ampak velja nam vsem.

Iz Divače na Krasu. (Letošnja zima in narodno stanje.) Pri nas na gorenjem Krasu je letos za naše ledarje prav ugodno dobra zima, zato pa so tudi skrbni kmetje lepe novice s svojo živino zaslužili, kajti stari ljudje se še spominjajo, ko ni bilo nobene ledenice na sivem Krasu videti. V sedanjem času pa je ta kupčija na jako važno stopnjo dospela. — S pričetkom letošnjega šolskega leta izgubili smo toraj našega vrlega narodnjaka gosp. učitelja K. Bogateca iz Proseka v središču tukajšne geografične metropolitne. Vdobili smo toraj v tukajšno ljudsko šolo pred nekaj meseci novega za naš slov. narod jako mlačnega učitelja, zaradi tega pa smem omeniti čitateljem „Mira“, da je začela nemškutarija bolj cvesti in polagoma svoje perje razvijati na tukajšni ljudski šoli.

Tukaj je torej še potrebno imenitnega Diogena, da bi z lučjo v roki prišel prižigati vzbujenost narodne zavesti, posebno pri tukajšnjemu priprostemu ljudstvu, kajti pri nas imamo še nekatere domače in ptuje zagrizence, kateri žalibog na slovenskejši kraški zemlji svoj vsakdanji kruh služijo, ali vendar kolikor mogoče našemu milemu narodu nasprotujejo. Vendar pa nas še upanje

navdaja, da se bode stvar s časom na boljše obrnila.

Iz Dunaja. Tukaj je neka žena svojemu možu ušla in z drugim živela. Čez en čas dobi mož pismo z njenega doma, da je žena umrla. Hotel se je že vdrugič poročiti, pa ni mogel dobiti mrtvaškega lista od žene. Kar na enkrat, ko je bil z drugo nevesto v neki gostilni, pride druga žena s svojim ljubimcem v krčmo. Mož se silno prestraši, pa tudi nezvesta žena od strahu zavpije. Druga nevesta pa si je to reč tako k srcu vzela, da se je zastrupila, pa so jo še rešili. Kam pridemo, če bodo ljudje tako brezbožno živeli!

Iz Rima, 5. jan. 1883. (Šeststoletnica in protia vstrijske demonstracije.) Tudi tukaj smo 27. decembra praznovali spomin na šeststoletni obstanek avstr. države. Zaradi demonstracij, ki bi se bile utegnile drugače goditi, morali smo oni spomin na tihem opraviti in sicer v avstr. cerkvi St. Marija dell' Anima s slovesno sv. mašo, katero je pel preč. gosp. dr. Stadler, nadškof serajevski in so se je udeležili med drugimi: eksc. grof Paar, avstr. poslanec pri svetem Očetu, tukaj živeči avstr. plemenitaši, duhovni Anime, gojenci germanskega kolegija in še nekaj drugih Avstrijancev. — Obsodba in smrt veleizdajalca Oberdanka je hudo dregnila irredentovce, da ne morejo mirovati. Po mnogih italijanskih mestih še vedno rogovilijo proti Avstriji in jej smrt kličejo, Oberdanka pa za največjega rodo-ljuba in mučenika razglašajo in mu večni spomin obljubujejo. Namesto da bi kaj več darovali za one, ki so po povodnji poškodovani in bodo morali lakoto trpeti, začeli so nabirati denarje za Oberdankov spominek. Tudi tukaj v Rimu, kjer od leta 1870 sem prebiva še precejšna druhal, ki je vsak hip za katerokoli rogoviljenje pripravljena, so se grde reči proti Avstriji dogodile. Pred palačo Chigi, kjer stanuje eksc. grof Ludolf, avstr. poslanec pri italijanskem dvoru, zbrali so se 22. decembra visokošolci, 23. decembra ob osmih ponoči pa različni možje, ki so med mačjo godbo Oberdanku živio, Avstriji pa in celó kralju italijanskemu smrt klicali. Policija je komaj razgnala rogovileže in jih devet zaprla; zadnji večer so morali celó vojaki na pomoč priti. — Ko se je 28. decembra o pol ene ure popoldne vračal grof Paar od sv. Očeta, kateremu je za novo leto srečo voščil, vrgel je krojač Valeriani dva kamna v njegovo kočijo, a k sreči ga ni zadel. Včeraj pa je nek tiskarniški stavec, po imenu Rigattieri Eugenio di Giovanni, o 10. uri predpoldne šestkrat zaporedoma z revolverjem vstrelil proti c. kr. avstr. grbu, ki visi na palači Venezia, kjer imata oba avstr. poslanca svoje kancelije. Ko so ga zaprli in izpraševali, rekel je, da so ga drugi odločili, naj s temi strelji protestira proti Oberdankovim morilcem. Tedaj je jasno, da vse to hujskanje in rogoviljenje izvira od posebne družbe, ki nalašč ljudstvo proti Avstriji ščuje, da bi nastala vojska, katere pa nas Bog obvaruj. Oni si najbrž mislijo: če bodemo imeli vojsko z Avstrijo, vzamemo Primorsko in južni Tirol, če pa bodemo tepeni, pa zapodimo kralja in napravimo republiko; zato nam vojska na vsak način dobiček obeta. To hujskanje je ljudstvo razburilo, da se marsikateri očitno proti avstr. državljanom surovo

obnaša. Tako so v zadnjem času gojence nemškega semenišča in nemški govoreče duhovne, ker nas imajo za Avstrijance, javno zasramovali in celo kamnje vanje lučali, kar prej nikdar ni bilo slišati. Nekega siromaka so celo trije doma napadli in prebosti grozili, ker je Avstrijanec, pa zbežali so, ko so se ljudje po stopnicah bližali. — Upam, da ne bodo imeli ti odnošaji nikakih hudih nasledkov, ker prvič je samo mal del italijanskega ljudstva po irredentovcih in nevernikih okužen in drugič se tudi tem ohladi sokrvice. Vsaj italijanska vlada ne pripisuje tem izgredom nikake važnosti, bodi si da je skrivaj z njimi zadovoljna, bodi si pa se jim boji javno upirati. Vendar vsaj zunanje kaže, da skrbi za avstr. državljane; zato stojita pred palačo avstr. poslanstva in pred hospicem St. Marija dell' Anima cele dneve po dva policaja, katerim se po noči tudi žandarji pridružijo, da bi mogli katerokoli rogoviljenje zaprečiti, seveda brez vspeha, kakor večrajšni dogodek priča, ki se je vršil kljub temu, da je policaj blizo stal.

Kaj dela politika.

Na Dunaji se je tri dni mudil prvi ruski minister pl. Giers. Med tem pa je v Berlinu bival ruski princ Nikolaj in telegraf med Dunajem in Berlinom je imel veliko opraviti. Menda se bode zveza med tremi cesarji spet ponovila. To je dobro znamenje, da se nam ni bati vojske. — Državni zbor je sklenil nekaj za rokodelce in obrtnike jako imenitnega: Naj se osnujejo samostalne obrtniške kamre ali zbornice, kakor jih imamo za kupčijo. Liberalci so nasproti govorili in glasovali. — Državni poslanec gosp. žl. Moro se je v finančnem odseku spet oglašil zoper slovenske šole. Ta gospod, ki se pajdaši samo z liberalnimi Nemci in nemškutarji, pač malo pozna in ve, kje Slovence črevelj žuli in je javeljne volje, Slovincem pomagati.

V Berlinu bolehata nemški cesar Vilhelm in knez Bismark. Cesar je pisal papežu v Rim in naznanil dobro voljo, da se mir napravi s katoliško cerkvijo. Pa vse le kaže, da se ta štrena na Nemškem še dolgo ne bode razmotala.

Na Francoskem se bojijo, da bi se republika ne podrla. Škode pa bi za njo ne bilo nobene; po tej poti, koder je republika dozdale hodila, ni sreče, blagra in slave. V zbornici poslancev so sklenili, iz dežele pognati vse prince cesar Napoleonove in kraljevske bourbonske, pa orleanske rodbine. Prej ko ne navstanejo homatije.

Po celej Italiji se oglašajo sovražniki in zarotniki zoper našo Avstrijo. Radi bi kralja in vlado naščevali, da bi nam napovedali vojsko.

Angleži se doma z Irci ne morejo spomiriti, drugod posebno v Afriki pa njih moč vedno narašča.

Turk je v denarnej stiski; zatorej tirja da bi ubogi Bulgari plačali 27 milijonov frankov davka; sirote tega pa ne zamorejo; kaj bo?

Za gotovo se spet naznanja, da bode kronanje ruskega cesarja prihodnjega mesca maja: car in ministri obračajo, nihilisti pa obrnejo.

Na Španskem so radikalci stavili predlog, naj se parlamentarna prisega odpravi. Predlog pa je bil zavržen s 162 glasovi proti 13.

Gospodarske stvari.

Gnoj za travnike.

Za rodovitnost zemlje je gnoj poglavitna reč. Tudi dobra, gosta in lepa trava ne zraste brez gnoja. Tudi travniki se morajo gnojiti, če hočemo na njih veliko in dobre krme pridelati. Marsikteri bo prašal: „Kje bom pa jemal gnoj za travnike? Šaj ga še za njive nemam zadosti.“ Toda, prijatelj, mi ne mislimo na živinski gnoj; dobi se tudi drug gnoj. Prav dober gnoj je tisto blato, ki ga gosta voda s seboj nosi. Po vsakem deževju vidimo, da so vode vse motne, rujave, goste. Od kodi to? One nosijo seboj prst ali zemljo, ki so jo po hribih in med potjo pograbile in odtrgale. Iz hribov trgajo dobro zemljo proč in jo nosijo v planjave, v nižine. Tam, kjer se vode počasi naprej valijo, ustavi se to blato, se vleže in naredijo se tiste rodovitne planjave in nižine, katerim se ves svet čudi, ker rodijo brez gnoja in posebnega dela leto za letom toliko lepega žita. Kdo ni slišal že praviti o tem, kako rodovitne so planjave na Ogrskem in Hrvaškem, v Banatu in na Rumunskem, na Laškem in v Egiptu. Rodovitnost teh dežel pa pride le od tod, ker jim je voda sčasom toliko lepe prsti iz naših hribov doli nanesla.

Ta nauk naj si zapomnijo tudi naši kmetovalci, in naj ne puščajo, da bi taka gnojna, gosta voda brez koristi mimo njih tekla; naj tako vodo napeljejo čez svoje travnike, da jim bo gnoj na njih pustila. Kdor ima travnik v takem kraju, da lahko mimo tekočo vodo na njega spusti, naj ne zamudi, vjeti tako gosto gnojno vodo po deževju in porabiti njen gnoj. Seveda se mora voda mirno razdeliti po travniku, ne pa da bi drla čez njega, ker potem bi le škodovala. Taka voda se ne sme na travnik spustiti, kadar je trava velika, ker s tem se trava pomaže in potlači, ampak kmalo po košnji, ko je trava še majhna in mlada. Čista voda nema gnoja; tudi dereča voda ti ne bo koristila, ampak škodovala. Gnojna in dobra je le počasna voda; tako spusti čez travnik, kadar je gosta, pa glej, da se ti na vdere vsa po eni strugi, ampak če moreš, spusti jo na več krajih čez mejo, da ti bo nalahkoma preplavila travnik, tako da je mimogredoči skoraj videl ne bo. — Kjer take vode ni blizo, treba je zanjo skrbeti, kakor Tiroinci delajo. Tam napelje cela soseska včasih po eno uro daleč svojo vodo na travnike. Narejen je graben tako, da voda počasi priteče in dosti gnoja seboj prinese. Potem imajo na več krajih zatvornice ali zapiralnike, da vodo zapró, kjer se jim zdi, in tam mora voda čez breg stopiti, ker naprej ne more, in tako razmoči in pognoji danes pri prvem, jutri pri drugem sosedu. Pogosto v enem letu spustijo tako vodo čez travnike, zato pa tudi po petkrat v letu kosijo ter jim krme ne zmanjka.

Svinec je kokošim smrt.

Svinec se nahaja skoraj pri vsakej hiši in pogostoma se mečejo njegovi odpadki v smeti, ali na dvorišče; če pride kokoš k smetém, pogoltne svinec in kmalu potem pogine. Naj tedaj naši gospodarji, katerim so kokoši pri gospodarstvu gotovo koristne, pazijo, da jih tega zaudanja varujejo.

Kako ohraniti jabelka do druge jeseni.

Francoski vrtnarji, kateri drago prodajajo jabelka spomladi in poleti, hranijo jih tako le: Vzamejo sod, na dno potresejo mavca (gipsa) šest centimetrov na debelo; na tega nalože v papir zavita jabelka tako, da ostane mej vsakim nekoliko prostora; na jabelka potresejo zopet mavca in nalože jabelka itd. da je sod poln. Ako se potem iz soda jemlje jabelka, treba na to paziti, da so v sodu ostala z mavcem pokrita. Tako se lahko jabelka hranijo do druge jeseni ter okusa nič ne izgube.

Za poduk in kratek čas.

Pesem od Možičanov in Črnjanov.

V Možici so nekdam si glave belili,
Kako da Črnjanom bi jo zasolili,
Ker ti so sloveli kot pridni ljudjé,
In če so bli trezni, kot modre glavé.

In kaj so v Možici že tac'ga sklenili,
Da pridne Črnjane bi osramotili?
Sklenili poslati so pisker jim vbit,
Prosili Črnjane, mu krpo prišit'!

Najeli so z Pliberka moža za to,
Da piše Črnjanom tud pismo le-to:
„Črnjani, tu damo vam lonec ubit,
Š poveljem visokim: mu krpo prišit'!

Ko v Črni so pisker in pismo prejeli,
Verjemi, da niso nič bili veseli;
Premišljajo, kak' bi storili le to,
Da Črna Možici v zasmeh več ne bo.

In dolgo so modre si glave belili,
Kakó bi Možici to šalo vrnili;
Če tudi slovijo kot modri možjé,
Si vendar nobeden pomagat' ne vé.

V županovi hiši pa trešči jim v glavo,
Kaj bilo po mislih njihovih bi pravo:
Sklenili vrniti so pisker ubit'
S pristavkom, da treba ga prej obrnit.

To kronika Črnska nam vé sporočiti,
Ki visi v cesarskeji hiši na niti*),
Da Zajec župan se za mizo je vsedel,
In v pismu Možičanom to je povedal:

„Od nas se še zmirom lahkó kaj učite,
Tud' znamo zakrpati piskre ubite,
Pa pisker če hoče biti zašit,
Narobe ga morate prej obrnit'!“

*) Rajni Klemen iz Črne mi je pravil, da Črnska kronika visi v cesarskeji hiši na Dunaji na zlati niti.

Ko zopet v Možico so lonec dobili,
So tuhtali, kak' bi povelje spolnili;
Pa ker nemogoče je to izvršit',
Ostal je v Možici tist' pisker ubit.

Star agent.

Smešničar.

Zdravnik: „No, kako se počutite?“

Bolnik: Hvala! Tek imam še dober; pa vedno sem žejen; po dnevi ne morem očesa zatisniti, gabi se mi pred delom, in trganje imam po celi obleki.

Kaj je novega križem sveta?

* V Celovci je pasji kontumac. Vsi psi morajo imeti torbe ali pa se morajo voditi na traku. Neki stekel pes z dežele je namreč več mestnih psov ugriznil. — Med Celovcem in Borovljami vozi zdaj omnibus, velik voz za popotnike, ki redno prihaja in odhaja. — V Lipi pri Vrbi so čutili oni teden precej močen potres. — V Celovci je neka deklica padla iz družega nadstropja na dvorišče in se ubila. — V Mühldorfu je škoporezna mašina nekeji deklici roko odrezala. — V Dolah na Zili se je nek hlapec zadavil. — Pri Guštanji pa se je ponesrečil nek delavec v plavžu. — Za vrbsko jezero se teše nova, velika barka, na kateri bo 160 sedežev za popotnike. Vozila bo med Vrbo in med Gorico (Loretto). — V Št. Rupertu se je vstrelil bajtar König. V Celovci pa se je obesil neki vojak od ulanskega polka. — Na Dunaji je umrl baron Šlojz nik, bivši c. k. namestnik na Koroškem in Kranjskem. Bil je Slovencem pravičen. Več prihodnjič.

* V Ljubljani je umrl stari zvonar Anton Samassa. — V Višnjigori je zmrznil neki berač. — Kranjski in Primorski poštarji izvolili so gosp. Muleja v Logateci za svojega predsednika. — Sava dela med Zalogom in Medvodami veliko škode. Poslanec grof Hohenwart je ministra Taaffeja prosil, naj bi vlada kaj dala za stavljenje jezov, in minister je to za prihodnje leto obljubil. — Umrli so prečastiti gospod M. Kulavice, župnik v Št. Vidu na Dolenjskem znani rodoljub in umni živinorejec. — Hudo bolni so tudi prečastiti gospod Jernej Vidmar v Kranji, bivši knezoškof ljubljanski. — Somenj sv. Pavla v Ljubljani bil je precej živahen. Prignalo se je do 500 goved in 300 konj. Laški, koroški, štajerski in domači kupci so skor vso prignano živino pokupili. — V Litiji sta bila v okrajni šolski svet izvoljena dva narodna učitelja. — Politična okraja Postojna in Logatec bosta odslej oddajala svoje vojaške novince k novemu polku št. 97, ne več k polku 17. Vsi drugi okraji na Kranjskem ostanejo pri polku št. 17.

* Gospod učitelj Jurkovič v Šmariji je zložil slovensko veteransko koračnico za petje in godbo. — Šola nemškega „Schulvereina“ v Sevnici je vendar dobila kateheta. Neki Domenik je vstopil pri grajščaku v Sevnici za grajščinskega kaplana in podučuje tudi v nemški šoli. Liberalci tega duhovna na svoje prsi pritiskajo.

Slovenci pa tega gospoda nič ne poznajo in ne vedo, od kodi je prišel in če zna slovensko ali ne. — Novi polkovnik za štajerski regiment št. 47 je imenovan plem. Schwarzbeck. — V Radgoni so pri volitvah v okrajni zastop zmagali naši. — Tudi v Ormoži so naši zmagali. — Čeravno se na Štajerskem le v slovenskih krajih vino prideluje, vendar je vinorejska šola v Mariboru čisto nemška. Plačevati pa morajo za šolo Slovenci ravno tako, kakor Nemci. — Celjska „Krompirvahtarca“ grozi dr. Vošnjaku, da ne bo več voljen za poslanca celjske okolice. Naj nemškutarji v Celji raje skrbijo, da še v mestu ne propadejo s svojim Forregarjem!

* Karol Reinelt, predsednik tržaške kupčijske zbornice bil je povzdignjen v baronski stan. — V Trstu so prijeli nekega juda Grünhuta in ga za tri mesece zaprli, ker je cesarico razžalil. — Umrli je v Trstu bogatin Ivan Skaramanga, Grk po rodu, velik dobrotnik Sežanskega trga, kjer je imel hišo in vrt. Zapustil je šest milijonov. Mestu Trstu je volil 300.000 gld., in bo mestni zbor določil, kako se imajo rabiti. — Pri tržaškej loteriji, pravijo, da ni vse prav v redu. Dobitki niso toliko vredni, kolikor so cenjeni. — Obešanje Oberdankovo je stalo 187 gl. Toliko si je računil rabelj z dvema hlapcema za delo in za pot.

* Katoliški prebivalci v Banjiluki prosili so cesarja, naj jim da za škofa njih domačina, mladega duhovna Viola Miljanoviča, ki je zdaj verski učitelj v Livni. — V Jedlersee je 13leten fant rešil svojega tovarša, ki se je pri drsanju vdrl pod led. — V Trstu je bila pretekli mesec huda burja. Več ljudi je na tla ali v morje vrgla, po hišah in po barkah napravila je mnogo škode. — V Avstriji je 509 bolnišnic in v njih 242.000 bolnikov. Leta 1881 je umrlo v celej državi 647.622 ljudi. Največ jih pomrje v Bukovini, naj manj na Tirolskem. V mestih več ljudi umrje, ko na deželi; možkih več ko žensk. Najbolj zdravo mesto je Solnograd, ker tam od 100 ljudi le dva na leto umrjeta, v Ljubljani in v Celovci pa štirje od sto. — Kupčija z ogljem je dobra. Neki Gutman, ki je prej z ogljem barantal, kupil je zdaj na Moravskem grajščino za tri milijone goldinarjev. — Medjimurje je hrvaško in spada pod zagrebškega nadškofa, politično pa spada pod Ogersko. Zdaj hočejo Madjari Medjimurce združiti s kako madjarsko škofijo. Medjimurci pa o tem nočejo nič slišati. — Deželni brambovci, ki so h konjištvu potrjeni, bodo odslej tudi v konjiške polke združeni, in sicer pridejo k prvemu polku dragoncev: Kranjci, Korošci, Štajerci in Avstrijanci; k drugemu dragonskemu polku Moravci in Šlezaki; k tretjemu Čehi. Galičani bodo imeli tri brambovske ulanske polke.

* Neki francozki juvelir se je vozil po Laškem. Blizo Turina so mu bili ukradeni vsi demanti, turkizi in rubini. Škode ima toliko, da ponuja 20.000 frankov tistemu, ki bi tatu izvohal. — Med tistimi 400 ljudmi, ki so se na barki „Cimbria“ potopili, bilo je tudi mnogo rodbin iz Ogerskega in Češkega.

Listnica vredništva.

Iz Golšovega smo prejeli dopis, ki govori o rezzdelitvi občinskega pašnika. Ker smo pa slišali, da je ta zadeva tako že ustavljena, nočemo dalje vmes govoriti, in želimo le, naj bi se sosedje mirno med seboj porazumeli.

Duhovniške zadeve v Krški škofiji.

Za prošta in župnika v spodnjem Dravbregu je imenovan č. g. M. Hofmayer, dekan in župnik v Šmarji; župnik pri Mariji Devici na Jezzeru pa č. g. Anton Müller, doktor bogoslovja in mestni kaplan pri Št. Ilju v Celovci.

Dunajska borza

od 8. februarija.

Papirna renta	77	gld.	88	kr.
Sreberna renta	78	"	30	"
Zlata renta	96	"	70	"
1860 državno posojilo	136	"	50	"
Akcije narodne banke	826	"	—	"
Kreditne akcije	294	"	10	"
London	119	"	65	"
Srebro	—	"	—	"

Loterijni srečki

od 27. januarija.

Gradec	75	31	46	68	33
Trst	15	89	69	34	2

Tržna cena

po 1/2 hektolitrih.

I m e.	Celovec		Št. Vid.		Velikovec		Žel. Kaplja.		Wolfsberg		Trg		Belak		Pitberk	
	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.
Pšenica	3	70	—	—	3	65	3	78	3	96	3	75	4	20	3	87
Rž	2	83	—	—	2	75	2	68	2	94	2	75	2	80	2	72
Ječmen	2	38	—	—	2	56	2	44	—	—	2	50	2	50	2	22
Ajda	2	41	—	—	2	26	2	44	—	—	2	85	2	50	2	19
Oves	1	53	—	—	1	50	1	46	1	46	1	45	1	50	1	47
Proso	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ber	4	99	—	—	—	—	4	75	—	—	—	—	5	40	5	12
Turšica	2	22	—	—	2	30	2	44	2	55	2	50	2	60	2	41
Grah	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bob	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fižol bel	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—
" rudeč	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Goveje meso se v Celovci plačuje 50—52 kr., telečje 60—64 kr., svinjsko 60—64 kr., koštrunovo 40—44 kr.; frišen špeh 70 kr. kilob, prekajen 1 gl., mast 80 kr. Maslo 1 gl. 10 kr. kilo. Žakelj krompirja velja 1 gld. 20 kr. Živi voli po 14 do 17 gold. star cent; teleta živa 26 do 27 kr. stari funt. Jajec 7 za 20 kr., vohrovč glava 5 kr., mleko 12 kr. bokal, smetana 16 kr. bokal. Drva mehke po 90 kr., trde 1 gl. 20 kr. meter.